

Escena VI

S'il·lumina una altra part de l'espai escènic, on hi ha una taula rodona amb faldilles on un nen, assegut, fa els deures escolars. Se sent una música d'Eric Satie.

VEU EN «OFF».- Una vegada, un nen que es deia Abel, es va inventar una paraula nova...

ABEL.- Antaviana. An-ta-vi-a-na...

VEU EN «OFF».- ¡Abel va enamorar-se d'aquella [29] paraula tan seva i, de moment, se la va guardar com un secret.

ABEL.- Antaviana. Antaviana! Antaviana...

MARE.- (**Entrant i servint-li una tassa de xocolata**) Què dius?

ABEL.- No res, no res: és la lliçó de geografia.

VEU EN «OFF».- De fet, la seva paraula tenia realment una dignitat geogràfica.

ABEL.- Antaviana?

VEU EN «OFF».- Sí, sí. Podria ser el nom d'un continent llunyà, una mica perdut i mal explorat, amb indis i plantes carnívores. Si en descobries un de semblant, enfocant-lo amb els binocles des del pont d'una nau, el podries batejar sense pensar-t'hi. Ja et veig dibuixant el mapa, humitejant el llapis amb la punta de la llengua i fent el contorn de tots els accidents de la costa. El pintaries de color taronja i després, mirant-hi molt, traçaries les lletres en forma d'arc, espaiant-les bé perquè no tapessin cap riu.

ABEL.- An-ta-vi-a-na.

(ABEL alça els ulls del quadern i contempla tot el que hi ha al seu voltant. Recolzant el cap en una mà, segueix les anades i vingudes de la Mare, que duu una bata rosa molt bonica.)

VEU EN «OFF».- Aquella bata li agradava molt. També se'n podria dir Antaviana. Però una bata no acostuma de tenir un nom per a ella sola, com ara l'espasa del Rei Artur o el cavall del Cid.

MARE.- **(Entrant.)** No badis més, Abel. Avui et posaran un zero. Aquest xicot no farà res de bo... **(Mentre surt.)** Jo, a la teva edat, ja dividia per quatre xifres.

VEU EN «OFF».- Vet aquí! Vet aquí que la seva paraula podia servir per a les qualificacions, no pas les dolentes, naturalment, sinó per a les notes més altes. Alguna cosa que volgués dir més que notable o més que excel·lent. [30]

ABEL.- **(Amb els ulls aclucats i mig somrient.)** Avui he tingut antaviana de gramàtica!

VEU EN «OFF».- I si l'oferissis al Govern? Seria una acció seriosa i transcendent, plena de civisme. **(L'ABEL es posa un llapis sobre el llavi superior, com si fos un gran bigoti, i arrufa les celles amb una expressió de gran serietat.)** El Govern sempre deu anar escàs de noms, amb tantes coses com té per a etiquetar.

MARE.- **(Entrant.)** Desperta't, Abel. Avui se t'ha enganxat el coixí a les orelles. **(Surt la mare.)**

ABEL.- No, mare, no! És que m'hi fixo molt! Coneixent el perímetre, he de trobar l'àrea de la circumferència...

(L'ABEL comença a escriure en el seu quadern, però al cap de pocs instants aixeca el cap, i mira fixament amb la mirada perduda.)

VEU EN «OFF».- I si es tractés d'una paraula màgica? Podia haver-li arribat per revelació. Se n'han donat tants casos!

ABEL.- (**Es concentra, clou els ulls i parla en veu baixa.**) En nom del poder que em pots donar, Antaviana, et conjuro a fer-me aprendre de memòria, des d'ara, tota la geometria! (**Pausa.**) El grau superior i tot! (**ABEL espera durant una estona, amb els ulls tancats, i després els obre lentament, en comprovar que no passa res. Consulta el seu llibre de geometria i fa un gest negatiu, de desencís, amb el cap. Després, amb to de reny, com si s'adrecés a la paraula.**) Antaviana!

(**Torna a concentrar-se. Tanca els ulls i posa els braços en creu. De cop, desfà el gest i amb l'impuls tomba la tassa de xocolata que tenia al davant. No pot reprimir un crit d'esverament.**)

MARE.- (**Des de fora.**) Què passa, Abel? Ja deus haver fet un disbarat...

ABEL.- (**Esporuguit.**) No res, no res. M'ha caigut una [31] mica de xocolata a les tovalles.

(**ABEL recull apressadament els quaderns i els mapes.**)

MARE.- (**Entrant.**) Sembla una maledicció! Sempre que aboques alguna cosa, ha de ser sobre les tovalles netes! (**La MARE recull les tovalles d'una revolada.**) És que no pares mai, d'un cap de dia a l'altre. Sembla mentida la poca consideració que em teniu tots plegats... En aquesta casa ningú no m'estima...

(Surt.)

ABEL.- **(Amb una certa angoixa.)** Antaviana, Antaviana! Torna la taca dins de la tassa i que no hagi passat res. Torna la mare a la cuina, ben tranquil·la, i treu-li del cap que no l'estimo. **(Pausa.)** Antaviana, Antaviana, Antaviana! **(Mentre invoca la paraula màgica, ABEL es posa dempeus i assaja diverses positures: aguantant-se dret amb un sol peu i una cama enlaire, obrint molt els ulls i tancant-los tot seguit ben fort, i estenent els braços com si fes l'àngel.)** Presenta't, Antaviana! **(Silenci.)** Antaviana, surt del llum o de l'ampolla! **(Silenci. S'enfila de genolls damunt la taula.)** Pel poder que tinc damunt teu, Antaviana, acut de seguida!

(Silenci. De cop, se sent una fressa entre caixes. ABEL es concentra i torna a cloure els ulls amb força. Entra la Mare, remenant amb la cullereta una altra tassa de xocolata. S'acosta a la taula i contempla l'ABEL, estranyada. L'Abel obre els ulls i es queda molt sorprès, i alhora molt avergonyit, davant la MARE. Baixa de la taula i es torna a asseure a la cadira.)

MARE.- Però, Abel, què et passa avui? **(ABEL no sap què fer ni què dir.)** Apa, esmorza, que ja t'he portat una altra tassa. I ara no et distreguis, que faràs tard, i el mestre es fa vell. **(Pausa.)** Per què tens el cap tan buit, eh? **(Li passa la mà pels cabells.)** Quan t'acostumaràs a pensar una mica?

(Surt.) [32]

ABEL.- (Amb un sospir de resignació.) Antaviana...

VEU EN «OFF».- Realment, havia fet una troballa preciosa. Així que arribés a l'escola, proposaria a l'Ernest, el seu millor amic, de canviar Antaviana per la seva baldufa nova. La baldufa de l'Ernest, amb punta d'acer i un cordill de fibra vegetal molt resistent, li tenia el cor robat.

(L'escena s'enfosqueix lentament, mentre ABEL es beu a poc a poc la tassa de xocolata. Fosca total.)

Escena V

(Continuació.)

Durant la foscor, es clou la cortina diagonal. Torna a il·luminar-se el llit, amb la NENA i l'ÀVIA. Ja no plou i es fa de dia. L'Àvia es desperta, se senya i resa en veu alta. S'incorpora i desperta la Nena.

ÀVIA.- Tessa... Tessa!

NENA.- **(Es deixondeix i estira els braços; després d'una pausa.)** Àvia, àvia! Es pot veure el mar, des de la finestra?

ÀVIA.- **(Mentre es posa les sabatilles.)** El mar? No, dona, no. El Tibidabo el tapa.

NENA.- Vull dir des de l'altra banda.

ÀVIA.- I ara! A l'altra banda hi ha el bosc de can Riera. No diguis ximpleries i vesteix-te de pressa. Apa, cuita!

(La NENA es posa les sabates. L'ÀVIA se la mira pensrosament. Se sent la música de l'havanera. S'adreça encuriosida a la Nena.)

ÀVIA.- Que has obert la finestra de les golfes?

NENA.- **(Després d'una pausa.)** Sí.

ÀVIA.- Que no ho saps que és una finestra condemnada? **(La NENA no respon, però sembla afectada pel retret de l'ÀVIA.)** I ho has vist tot? [33]

NENA.- Tot, no ho sé. Però Déu n'hi do!

ÀVIA.- **(Molt emocionada i apropant-se a la NENA.)** Doncs mira, has heretat un record de l'avi Josep, al cel sigui. Quan va venir d'Amèrica, deia que no hi tornaria mai més, però de vegades s'enyorava, pujava a les golfes, s'asseia davant de la finestra i somniava amb el seu bricbarca. Segons ell, el veia talment...

NENA.- Àvia, què és un bricbarca?

ÀVIA.- És un vaixell de tres pals. Que no l'has vist? **(L'havanera es va fonent.)**

NENA.- Ah, sí! **(Pausa.)** Àvia: els records es poden heretar?

ÀVIA.- Tractant-se de gent de la família, sí. Jo mateixa he heretat una por als borinots que no sé si em ve de la banda del pare o de la mare... I ja saps que els borinots no fan res.

(Durant tot aquest diàleg, l'ÀVIA ajuda la NENA a vestir-se: li posa el davantal, li fa les trenes, etc.)

NENA.- Alguna cosa deuen fer. Si no, no en tindriem.

ÀVIA.- Vull dir que no piquen, dona.

NENA.- És clar. Si piquessin els mataríem. **(Es queda un moment reflexionant.)** Estaria bé que els records dolents es poguessin matar...

ÀVIA **(Sorpresa.)** Com se t'ha acudit, això? **(La NENA fa un gest amb les espatlles, de no saber què respondre.)** Jo mateixa hi he pensat una colla de vegades. Alguns records, si pogués, els desfaria a cops d'aixada.

NENA.- Però el record de l'avi Alcelsigui és bo o dolent?

ÀVIA.- La veritat és que es tracta d'un record seu, i només ell podia saber-ho.

NENA.- Però era un bon home, l'avi Josep Alcelsigui?

ÀVIA.- Tenia moments de tot, com tots els homes. Quan li venia la múrria, fèiem veure que no ens [34] n'adonàvem. De vegades, sobretot des que van començar a tremolar-li les cames, nosaltres mateixos el pujàvem a les golfes. Quan ja en tenia prou, baixava tot sol a la cuina, demanava cafè fort, ben negre, i s'hi posava un rajolí de rom...

NENA.- Pugem-hi?

ÀVIA.- On?

NENA.- A les golfes!

ÀVIA.- D'això no se n'ha de parlar més. És una cosa íntima, un secret. I els secrets, si no es guarden bé, perden substància. Apa, ajuda'm! (**Totes dues es posen a fer el llit.**)

NENA.- Oh, àvia! Totes les nenes de l'escola en tenen! Si no se'n pot presumir, de què serveixen? La Maria de can Domènec en té un de molt gros i el fa servir per manar-nos a totes. Amb el que tinc ara, el de la finestra de l'avi Josep Alcelsigui, podria arribar a ser cap de colla!

ÀVIA.- (**Amb un gest de sobtat interès.**) La Maria de can Domènec? I quin secret té?

NENA.- Ah, hem quedat que no se n'havia de parlar.

ÀVIA.- Però és un secret molt gros?

NENA.- Enorme!

ÀVIA.- Tant com el de la finestra? (**Totes dues s'asseuen als peus del llit.**)

NENA.- És d'una altra mena.

ÀVIA.- Només vull que em diguis una cosa: el secret de la Maria té relació amb el fadrister de can Domènec?

NENA.- Doncs, sí. Amb ell i amb algú altre...

ÀVIA (**Després d'una pausa.**) Bah! Són mentides... Ja saps que a pagès la gent s'avorrex i s'inventa històries. No hi pensis més. Apa! Enllesteix i vés-te'n a l'escola. I no t'entretinguis pel camí!

(La NENA surt, tot prenent la cartera de mans de l'ÀVIA i després de fer-li un petó. L'Àvia es queda sola i s'asseu als peus del llit, consirosa, [35]mentre torna a sonar la música de l'havanera i l'escena s'enfosqueix lentament.)

Escena VII

S'il·lumina l'espai de darrera la cortina diagonal i, per transparència, es veu una VELLA que demana caritat.

VELLA.- Una gràcia de caritat per a una pobra vella! Una gràcia de caritat per l'amor de Déu...

(Entra la NENA amb la cartera i l'esmorzar. En veure la VELLA Captaire es detura i reflexiona uns instants. Li dona l'esmorzar. Se sent un arpegi celestial i la Vella Captaire es transforma en una FADA Jove, amb una vareta màgica a la mà. La Nena se'n queda molt sorpresa, però no pas espantada.)

NENA.- Ostres!

FADA.- Per la teva bona acció, pots demanar el que vulguis i t'ho concediré! **(La NENA, perplexa, no obre boca.)** Què et passa?

NENA.- No res, estic sorpresa. Em pensava que tot això de les fades eren històries...

FADA.- Pst! No t'emboliquis, que ho salaràs. Apa, demana i vés-te'n cap a l'escola, que faràs tard.

NENA.- Doncs vull una bossa enorme plena de...

FADA.- **(Interrompent-la.)** Tessa! En moments com aquest cal ser espiritual!

NENA.- Doncs vull una vareta màgica com la seva!

FADA.- Nena! Que l'ambició és una mala consellera!

(Es fa un moment de pausa tensa. La NENA pensa què pot demanar, amb veritable concentració, mentre la FADA fa gestos d'impaciència.)

NENA.- Que té pressa?

FADA.- Tu en tens, descarada!

NENA.- **(Decidint-se.)** Doncs que tingui la facultat [36] d'alçar amb la mirada qualsevol objecte o pes!

FADA.- **(Amb un aire de poc interès, condescendent.)** Sigui!

(La FADA evoluciona al voltant de la NENA, tot cantant una tonadeta màgica, i finalment li dóna un lleu cop al cap amb la vareta. Surt.)

NENA.- Renoi! Quin descans! Aquesta senyora semblava boja... **(A la part dels miralls i a contrallum apareix la Portera, amb una baieta i una galleda. Embadalida, la PORTERA deixa la galleda a terra i escolta atentament els darrers compassos de la cançoneta de la FADA. La Nena s'adreça a la Portera.)** I precisament avui, que tenia croquetes d'ahir per a esmorzar... Qui sap si les deu haver llençades! **(Pregunta a la PORTERA.)** que les fades són una mica neurastèniques?

PORTERA.- Algunes sí, d'altres no tant. Potser és que van mal aconsellades... Però procura que no et sentin! **(La NENA es concentra**

mirant la galleda que hi ha a terra. Alça la mirada i la galleda s'aixeca dòcilment fins a les mans de la PORTERA.) Gràcies, nena!

(La NENA s'allunya somrient, mentre la PORTERA surt d'escena rient a grans riallades.)